

GLASBA.

Oskar Dev: **Slovenske narodne pesmi s Koroškega** za moški zbor. V Ljubljani 1912. Založil L. Schwentner. Cena 2 K, s poštino 2 K 10 vin. — K številnim zbirkam slovenskih narodnih pesmi se je pridružila z ravnokar imenovano Devovo zopet ena. Pesmi so s Koroškega, večinoma iz Ziljske doline. V glasbenem oziru so jako lepe, mnoge prav izredno zanimive. Tudi harmonizacija je vrlo dobra, nikakor ne šablonska, pa tudi ne prisiljena; na vsak način bolj originalna in izrazita kot jih navadno srečavamo. Vsebina pesmi je različna; nahajamo vojaške, svatovske, ljubimske pesmi iz narave in tudi nekaj pesmi

resnobno-verskega značaja. Zbirko dela zanimivo tudi koroško narečje, ki je uporabljeno v besedilih. Med pesmimi ljubimskega značaja so nekatere sicer dokaj dostojne, druge zopet manj. Tako bi bile po mojem mnenju lahko brez škode izostale: št. 12., 18., 20. in morda še katera druga. — Dovoljujem si omeniti tudi nekaj malih nedostatkov v glasbenem oziru. Pri pesmi št. 4 je v zadnjem taktu na str. 8. tiskovna pomota v I. tenoru, kjer mora samoposebi umevno stati c mesto h. — V pesmi št. 13. je v 1. taktu 2. sistema na drugi dobi v II. tenoru brezdvomno prikladnejši *his* mesto *c*. S. Premrl.

TO IN ONO.

Balkanska vojska.

Cel mesec se že vlečejo mirovna pogajanja v Londonu, in vedno manj je upanja na mir. Poleg odposlancev balkanskih držav zborujejo v Londonu tudi zastopniki velevladi, in ta sosesčina nikakor ne vpliva ugodno na tek pogajanj. Koliko razburjenja, stroškov in ogromne gospodarske škode bi bili diplomati prihranili Evropi, ako bi bili pustili balkanske narode, da si uredé svoje razmere sami! Modrost diplomatov je doživela eno blamažo za drugo in je zakrivila neštete polome, ter pehnila države v ogromne vojne stroške, kajti mobilizirane armade morajo s svojimi grožnjami popravljati neuspehe diplomatov.

VENIZELOS.

Dasi se Skader še drži in Hasan Riza bej celo napada Črnogorce, se mu je Turčija vendar že odpovedala. Tudi Janina, ki se še brani Grkov, ne bo več ostala sultanu. Z vsa silo se pa upirajo turški zastopniki, da bi Bolgarija dobila Odrin. Odrin je bil prva turška prestolnica v Evropi, in odtod so Turki oblegali Carigrad, ki se jim je vdal šele po težkih bojih. Tu so pokopani slavni kalifi, tu se dvigajo najstarejše turške mošeje v Evropi. Turki pravijo, da če puste Odrin, je Carigrad brez brambe, in samo vprašanje časa je, kdaj tudi tega vzemo Bolgari. Odrin se drži z zadnjimi silami. Med pogoji premirja so dosegli Bolgari, da morejo oni preskrbovati svojo armado pred Čataldžo z živili in municijo, Odrinu pa se je ta ugodnost odrekla. Zato mora Odrin prej ali slej pasti vsled pomanjkanja. Morda bi turška vlada to še sama rada videla, ker se boji privoliti v odstop Odrina le iz strahu pred uporom v Carigradu. Mladoturki namreč iščejo vzroka, da bi strmoglavili Kiamilpašo in zopet prišli na krmilo. Zato se pa turška

vlada z vsemi silami brani in grozi, da hoče nadaljevati vojsko. Vsled tega je upanja na mir jako malo.

Jako komplicirano je postalo balkansko vprašanje vsled zahteve nekaterih velevladi, da bodi Albanija samostojna država. Seveda je ta zahteva naperjena proti Srbom, ki so Albanijo že smatrali za svojo pokrajino in storili vse, da si s silo podvržejo Albance, ki hočejo na vsak način ostati neodvisni. Koliko so upravičene pritožbe o srbskih grozodejstvih nad Albanci, se bo pač še pojasnilo. Istina je, da so skozi stoletja Turki proti Slovanom počenjali vse to, kar se zdaj Srbom očita, a vest Evrope se ni niti najmanj zgenila. Položaj Srbov v Draču je težaven. Težko se bodo tam držali, ker jih bodo Albanci čisto odrezali. Druga komplikacija je nastala vsled zahteve Rumunije, da tudi ona nekaj dobi v zahvalo zato, da ni pomagala Turkom in napadla Bolgarov za hrbtom. Kompenzacija Rumuniji je mogoča le na bolgarskih tleh v Dobrudži, posebno zahteva Rumunija trdnjavo Silistrijo.

Okoli teh vprašanj se sučejo pogajanja v Londonu. Ne da se pa tajiti, da je vznemirjenje mnogo globlje, nego bi se dalo razlagati samo z balkanskimi problemi. Istina je, da je Rusija na avstrijski meji mobilizirala ogromno vojno moč, Francija ima na nemški meji vse pripravljeno, Italija je oborožena do vratu. V milijarde gredó že stroški teh neprestanih vojnih priprav, ki se vrše vse pod geslom »ohraniti mir«. Zato pa vse željno pričakuje, da čimprej preneha ta nervozna negotovost, ki zahteva dannadan težke žrtve.

Tisočšeststoletnica po dekretu cesarja Konstantina Velikega, ki je dal svobodo krščanstvu v rimski državi, se bo letos slovesno praznovala. Konstantinske slavnosti se začno dne 30. marca v Rimu z izprevodom, ki pojde iz katakomb svete Domitile mimo Kalikstovih katakomb v cerkev sv. Sebastijana. Ta izprevod bo simbolično predstavljal vstajenje krščanstva iz proganjanstva v katakombah na svetlo luč svobode. Temu začetku bodo sledile skozi celo leto slovesne prireditve v spomin temu svetovno zgodovinskemu dogodku.

v slogu Hajdrihove dobe, in Ravnikov globoko občuten »Vasovalec?« — Književno prilogo so imele razen prve številke še: tretja, četrta (Hajdrihu posvečena) in šesta.

Stanko Premrl.

Anton Grum: **Aleluja!** 10 velikonočnih pesmi za mešani zbor (9 slovenskih in Regina coeli) v čast Kristusu, od smrti vstalemu. Op. 8. V Ljubljani 1913.

Z dovoljenjem preč. kn. škof.-ordinariata ljubljanskega z dne 30. julija 1912, štev. 3007. Založila Katol. Bukvarna. Cena K 1-20. — G. Grum, regenschori pri sv. Jakobu v Ljubljani, nudi s tem svojim delom našim cerkvenim zborom zopet šopek lepih in zelo uporabnih velikonočnih pesmi, ki so priporočila vsekako vredne.

S. P.

TO IN ONO.

Balkanska vojska.

Londonska mirovna konferenca balkanskih zastopnikov se je končala brez uspeha, in vsled tega je tudi »reunija« zastopnikov vevlasti klavirno prenehala. Na vprašanje Odrina se je vse razbilo. Bolgari ne morejo odstopiti od Odrina, in Turki ga ne čajo dati. Ko se je jela staroturška vlada Kiamil-paše nagibati k miru, so mladoturki priredili nenaden prevrat v Carigradu, ki je strmoglavil vlado z geslom: Odrin se ne sme odstopiti Bolgarom za nobeno ceno. Enver-bej je na čelu naglo fanatizirane množice vdrl v ministrski svet, pri čemer je bil ustreljen vojni minister Nazim-paša, in še tisti večer je imenoval sultan od revolucionarjev mu diktirano novo vlado. Sedaj naj mladoturki pokažejo, če bodo znali rešiti Odrin! Vsled tega nenadnega prevrata v Carigradu seveda nima več diplomatska konferenca v Londonu pravega pomena, in diplomati odgajajo razpravo. Ker so Srbi svojo vojno nalogo že opravili, so prišli Bolgarom na pomoč pred Odrinom, ki je sedaj od vseh strani obkoljen. Bombardiranje utrdb se je takoj pričelo dne 3. februarja. Poveljnik turških braniteljev Šukri paša pa je izjavil, da bo mesto držal do zadnjega. — Pred Čataldžo si stojita obe vojski nasproti, ne da bi bila katera stran začela boj. Turki so čas premirja dobro porabili in se utrdili v tej črti na vso moč, kajti če bi se posrečilo Bolgarom prodreti vrsto čataldških utrdb, je Carigrad njihov. Oddelek turške vojske, ki se je izkrcal na polotoku Galipoliju, bi bil postal Bolgarom nevaren, ako bi jih bil prijel od strani. To so pa Bolgari preprečili in potisnili Turke v ta ozki polotok. Utrjeni Bulair je po vroči bitki prišel v last Bolgarov, ki upajo, da bodo kmalu zavzeli čataldške utrdbе, kar bo seveda največjega pomena. V Carigradu so pobiti, ker ne morejo dobiti posojila. Vlada hoče že zastaviti sultanove dragocenosti... Skader se še drži. Z velikimi žrtvami so Črnogorci vzeli Veliki in Mali Bardanjol, a glavne utrdbе, zlasti strmi Taraboš, se še drže. Ako ne bi Črnogorci do konca vojske Skadra vzeli, bi bila njihova pozicija jako oslabljena; zato so jim prišli tudi Srbi na pomoč. Avstrijska diplomacija se poteguje še dalje za samostojno Albanijo, kateri hoče priklopiti tudi Skader kot glavno mesto. Rusija hoče baje Skader prepustiti Črni gori. Albansko vprašanje je sploh najnejasnejša stran sedanjega položaja. Nihče ne ve, kje bodo meje te nove države. — Pri londonskem posvetu zastopnikov vevlasti so se pokazale v nazorih držav take razlike, da se je mednarodni položaj poostril. Simptomatičen za sedanjí položaj je izredni diplomatski

korak cesarja Franca Jožefa I. Naš cesar se trudi ohraniti mir, in je že večkrat jasno izjavil, da ne mara vojske. Poslal je kneza Hohenloheja v Peterburg k caru Nikolaju II. z lastnoročnim pismom v tej zadevi. Odgovor, ki ga je odposlanec prinesel na Dunaj, ni znan. Pač pa je car Nikolaj takoj demonstrativno izrekel javno priznanje prirejevalcem »slovanskih banketov« v Peterburgu, ki so baš zadnji čas objavljali jako bojevite sklepe, in nekaj dni pozneje se je pet ruskih armadnih zborov pomeknilo bliže k avstrijski meji. To niso znamenja miru.

SULTAN MOHAMED V.

Nekaj misli in predlogov o našem prevajalnem slovstvu.

»Slovenska Matica« je pred kratkim sklenila organizirati prevajanje iz tujih svetovnih slovstev. Ker pa vrši predpriprave s hvalevredno natančnostjo, ni še tako hitro pričakovati pozitivnih predlogov; ti pa so že sedaj nujno potrebni, ker se na eni strani tratijo moči naših prevajalcev, na drugi strani se pa prevajajo tudi taka dela, ki nimajo nobene literarne ali kulturne vrednosti, marveč služijo protiverskim in protinavnim tendencam.

Slovenski narod je zdrav in si ne želi take hrane; vrhutega je naloga vsakega v resnici kulturnega delavca, da dvigne nivô in pa bogastvo našega prevajalnega slovstva, ki mu zelo primanjkuje dobrih pripovednih del, priznanih v svetovnem slovstvu.